

Nr 2010

av herr Sellgren

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:166 med förslag till ändringar i naturvårdslagen (1964:822) och skogsvårdslagen (1948:237), m. m.

I proposition 1974:166 behandlas olika frågor som berör skogsbruket och dess förhållande till andra intressen i samhället. De föreslagna ändringarna i naturvårdslagen och skogsvårdslagen avses förbättra balansen mellan å ena sidan samhällets krav på bevarande av en god naturmiljö och å andra sidan samhällets och näringslivets behov av att på ett ekonomiskt sätt tillvarata de naturresurser som skogen erbjuder.

Skogen är en av landets största naturtillgångar, vilken dessutom förnyas genom återväxt. Skogsindustrin har stor betydelse för vårt land i fråga om både ekonomi och sysselsättning. Närmare 25 % av exportinkomsterna utgörs av skogsindustrins produkter. Det är därför angeläget att sådana förhållanden skapas att betingelserna för återväxt och utnyttjande förbättras utan att fördenskull andra för samhället som helhet och för enskilda och grupper betydelsefulla intressen träds för när. Den balansgången kan ibland vara svår.

En av de grupper som på ett påtagligt sätt berörs av hur skogsbruket bedrivs är samerna. Stora trakthyggen och markberedningsmetoder som radikalt förändrar naturmiljön kan utgöra för näringen livshotande ingrepp. Frågan om markberedning har varit föremål för debatt i flera år. Genom tilläggsdirektiv fick arbetsgruppen för utredning angående kalhyggen i uppdrag att även studera markberedningsfrågorna. Redan under utredningens arbete uttalade dåvarande jordbruksministern som sin mening att markberedning inte får bedrivas så att den skadar rennäringen. Uttalandet skedde i anslutning till tolkningen av 30 § rennäringslagen.

Arbetsgruppen uttalar som sin mening, vilket även återges i den föreliggande propositionen, att hyggesplöjning, okritiskt använd, kan innebära olägenheter för andra intressen, särskilt rennäringen. Den anser därför att metoden bör begränsas till friska och fuktiga marker med utpräglat tjock råhumus i extrema klimatlägen i Norrlands inland. Utredningsgruppen har därmed gjort en ganska klar geografisk avgränsning av metodens användningsområde. Någon sådan avgränsning anges inte i departementschefens yttrande. Om markberedning genom hyggesplöjning över huvud taget skall tillåtas, är det enligt min mening angeläget att användningsområdet klart avgränsas såväl geografiskt och i fråga om typer av mark som med hänsyn till rennäringens intressen. Jag hemställer att riksdagen ger Kungl. Maj:t detta till känna.

Frågan om samråd mellan skogsbrukets företrädare och samerna är om-diskuterad. Även departementschefen anser att samrådsbestämmelserna dock i praktiken torde ha tillämpats i liten utsträckning. Detta torde i särskilt hög grad gälla i fråga om radikal markberedning. Hittillsvarande erfarenheter visar på svårigheterna att skapa ett samrådsförfarande, som kan betraktas som meningsfullt även för samerna. I samband med samernas landsmöten har ofta framförts klagomål över att vid samråden, i de fall de blivit av, de samiska företrädarna inte har haft reella möjligheter att hävda sina intressen. Det framstår därför som angeläget att de bestämmelser som Kungl. Maj:t eller av Kungl. Maj:t utsedd myndighet kommer att utfärda ger samerna möjlighet att utöva det inflytande som de är berättigade till.

Enligt utredningsgruppens uppfattning bör skogsbruket satsa på att begränsa användningen av hyggesplöjning genom utveckling av andra, mindre påtagligt radikala markberedningsmetoder. Detta har enligt min mening inte tillräckligt beaktats i propositionen. Även om hyggesplöjning verkställs inom ett område som inte utgörs av egentligt renbetesområde, kan dock markens beskaffenhet vara sådan att genom plöjningen naturmiljön för nästan oöverskådlig tid radikalt förändras. Detta kan exempelvis ske där marken är mycket stenbunden och stora stenblock rivs upp i samband med plöjningen. Sådana kraftigt förändrade markområden finns redan i dag som en följd av okritisk användning av hyggesplöjning. Det är därför angeläget att även riksdagen som sin mening uttalar att markberedning med nuvarande redskap för hyggesplöjning begränsas ytterst noga i avvaktan på att för naturmiljön skonsammare metoder kommer fram.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad som i motionen anförts beträffande begränsning i användningen av markberedning genom hyggesplöjning.

Stockholm den 28 november 1974

ROLF SELLGREN (fp)